

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dimars 23 d' Agost de 1898

Núm. 3.590

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. «
provincials trimestre.
Extranger y Ultramar .
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Malloré, Carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus. Los dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragoná: los demás dias de deu á una del mati y de tres á cinch de la tarde, havent trasladat sön gabinet al mateix carrer de la Unió, 17, primer.

SECCIÓ DOCTRINAL

Ja s'acosta l'hora

Fins ara eran contats los que veyan á venir llevissada que en forma de impostos ó tants per cents carregats á las contribucions ordinarias, ja com á transitoris, ja com especials de guerra, lo govern nos ha tirat á sobre per tot lo corrent any económic, y casi segur per durant alguns altres mesos, puig no es probable que abans que arribi el moment de pagar prou per nivellar los pressupostos del Estat; aixó, si es que hi ha ganas de nivellarlos, ó, com si diguessim, si las desgracias nacionals que 'ns aclaparan hán servit pera fer obrir los ulls als directores de la cosa pública y pensan de vritat en posar esmena als vicis y corruptelas de que está rublerta la administració d'aquest desgraciát país, cosa que dubtém bastant.

Pochs eran los que se'n havían adonat de tot aixó: més ara que ja som dins del primer trimestre; ara que ja es hora de fer efectiu lo publicat per la «Gaceta de Madrid», ara es quan comensa tothom á gemegar per los exorbitants vagos á que obligan las disbaixas d'aquets últims anys.

Y no cregueu que 'ls que més cridan siguém los que desde un principi comensárem á predicar contra las baladronadas dels que 'ns portáren á la guerra, ras d'aixó: nosaltres, per més que molta gent no ho creya, estavam en lo cert de la cosa, y aquella certesa tan ferma que teníam de lo que havia de passar á las caballas de la guerra, fa que avuy no nos sorprenguin gens ni mica aquets afanys del govern per agabellar cuartos, aquestas formas extraordinarias per fer augmentar las entradas dels pressupostos generals.

Nosaltres ho trobém la cosa més natural del mon. Lo govern, si va anar á la guerra, ben clar ho ha dit, va ser per que la «opinión pública» ho demanáva; donchs los déficits ab que's troba l'Estat ab motiu d'aquella, just es que la «opinión pública» los saldi.

Que los patrioters, aquells mateixos que formavan part d'aquella «opinión pública» que demanava la guerra protestávan queixantse y alegant que's degut á la odiosinracia dels governants la situació actual y que ells no hi tenen cap culpa, aixó, senyors, poser també es veritat, perque segons las noves teorías antropológicas aquells que no pensan res no poden ser responsables dels seus actes: més nosaltres res podem ferhi; sols podém repetir alló de jocosas d'Espanya esclamació que no 'ns costa poch diners y no 'n costa poca de sanch.

Y entre aquestas cosas d'Espanya, n'hi ha una que es potser de las que més fan exasperar y sortir

los colors de la vergonya á la cara. Nos referim á aquesta colla de... empleats que hi han escampats per totas las provincias y se'n van de poble en poble á visitar y á que 'ls visitin.

Aquets son los verdaders homes de la dida y 'ls tipos més odiosos de tot l'engrenatje administratiu. Lo us presentan sempre parlant en castellá y ab un ayre de perdonar vidas que subleva las sanchs, y més, quan després de trebrvos pels en tot y apesar de estar dintre la llei, us amansan ab multas y expedients que ja saben ells que no han de tirar acabarse las visitas, se'n van del poble mes carregats que quan hi varen entrar, satisfets d'haver complert ab lo seu deber, y dels resultats obtinguts.

Aquest tipo d'empleat que tots coneixém es un dels que ha de ajudar á fer més regionalisme entre las classes industrials y de comers, las que, absortas continnament ab los cambis y 'l tant per cent, no han tingut temps encara d'enterarse de las salvadoras doctrinas que venen predicant los bons fills de Catalunya desde tants anys, y que avuy son la única áncora de salvació que queda al Estat Espanyol.

Ja s'acosta l'hora, donchs, del desvetllament general de totas las forsas vivas de nostra terra, puig á la industria y al comers, que eran las que restavan encare enluhernadas, fitxa tan sols sa pensa en lo resultat del balans, á aquestas se cuydarán de deixondarlas los senyors que vetllan pel compliment exacta de las tributacions, quinas visitas sovintejarán molt mes que avants, ja que ab la pérdida de las possessions ultramarinas quedarà estancada la riuada d'or que d'allá venía pera satisfacció de polítics y empleats, quina equivalencia vindrán ara á buscar á Catalunya.

No faltan entitats que ho prevenhen y se preocupan pera 'l pervindre de la nostra terra, y per lo tant, hora es ara de secundar las bonas intencions de que están animadas aquestas...

JOSEPH ALÉMAN Y BORRAS

Blanes, Agost, 1898.

Un pegat en un banch

Ara, devant dels terribles escarments que 'ns han portat primerament las nostras guerras colonials y després la campanya ab los Estats Units, la gent comença á darnos la rahó als que fa tants anys estem demostrant lo desballestament del Estat Espanyol. Ara 'ns donan la rahó y dihen que decididament hem de regenerarnos, que cal emprendre una volada grossa buscant nous ideals y elevarnos sobre tanta ruina y tanta miseria. Tothom, en general, aduch los que ab més obcecació han figurat fins ara en los partits polítics centralistes, dihen que la descentralisació s'imposa y que del desvetllament de las energías regionals es d'ahont ha de venir la regeneració. Donchs mens á l'obra. Aixís ho ha dit fins á cert punt la Diputació provincial de Barcelona, compost en general d'adeptes d'un partit ó altra. Mans á l'obra, y ha comensat la Diputació patrocinant una idea nascuda en lo Foment del Treball Nacional bon xich anys de que 'ns escarments á que 'ns hem referit obligássim á pensar á la gent que fins ara ho havia esperat tot de la sabiduría del Estat. Aqueixa idea no es, donchs, filla d'aqueixos escarments, sino d'altres; dels trastorns que portá 'l sistema d'arrendar la recaudació de tributs á un quidam qualsevol, dantli facultats per apretar á capricio lo dogar en contruycions. La Diputació, fentse seva la idea, ha determinat proposar al govern l'encarregar-se ella de la cobrança, ab lo qual dona confiansa se que la moralitat entrarà en la recaudació y no's rá aquesta tan odiosa com ho es monopolisada per un particular. Per arribar á aqueix fi sembla que la Diputació fa colecció de parers y demana les adhesions dels Ajuntaments.

Ja 'ns está bé que la sollicita Diputació fassi en benefici del poble aquesta bona obra de demanar al poder central cosas tan enrahonadas. També estém segurs de que la recaudació se faria alashoras ab rectitut y cortesia, atenant las reclamacions justes y sense l'irritant desconsideració tan irritant que sols un poble decaygent com lo nostre pot tolerarla—que solém trobar en los empleats del Estat. Si, ja 'ns está bé; opere ficisathi una mica, estimat lector, y compara la magetitnt del mal ab lo esquifit del remey. Y no oblidis que, ara com ara, no's tracta més que de demanar, de demanar com sempre, de fer l'eterna exposició, de llevarnos lo barrer y dir al ministre d'Hienda: «Senyor ministre, V. E. perdoni si li fem mala obra, si l'estorbém uns quants minuts en las sevas importantísimas ocupacions; pero nosaltres, que, per si no's coneix, som los nets del Rey en Jaume y 'ls descendents d'en Pau Caris, veníam á demanarli... vaja, á suplicarli que, si no ho troba exagerat, nos deixés cobrar las contribucions per nosaltres mateixos, per la Diputació provincial; de la qual no ha de desconfiar V. E., tota vegada que's compon de gent elegida ab la punta ab que tot s'elegeix á Espanya, es dir pel sistema d'encasillat y de lupinadas; baix l'immediata direcció del caciquisme». Ateginthi, depressa y corrent, cas de que S. E. hi arrufés lo nas: «Ja comendré al senyor ministre que no's tracta de mimvar los ingressos ni de defraudar un céntim al Tresor, res d'aixó; los tributs no 'ls escatim, perque l'Estat es qui 'ls ha de dictar y qui 'ls dicta, y tot bon Espanyol deu, en pau y en guerra, contribuir á la salvació de la patria ab el último hombre y ab la última peseta». No's tracta de res més que de dir aixó al senyor ministre, y deixis ets capis, lector, de creure que 'l nostre no hi tindrà res que dir y que dirá á la Diputació sollicitant: «Húggse como se pide». En lo qual pot darse'l cas de que t'equivoquis, perque

darrera del arrendatari hi ha moltes coses de mal explicar que no li tindria compte al ministre que desapareguessin comsevulla.

Pero, en fi, no s tracta més que d aixó, de posar alguna mica de moralitat en la cobrança, d arribar en una forma ó altra als concerts econòmichs de que gosan Basconia y Nabarra. De queixarse en lo exhorbitant dels tributs... d aixó no. No se ns increpi, donchs, d impertinents si califiquém l idea de la Diputació de pegat en un banch. Y verdaderament, d unas corporations fillas del sufragi caciquistich—sempre parlant en termes generals—no cal esperarne mejor empena.

Ja hi estém conformes en que la tal idea está ben-avenguda ab un dels principis de descentralisació que fa vint anys estém predicant, pero en l estat de degradació á que hem arribat acontentarse ab aqueixa aygua de borrajas fa reventar de riure. Es com si al cap de quaranta dias de diluviar tractés un home de comprarse un paraygua.

Y lo que costará encara de lograr que tothom s avinga ab aqueix plan de la Diputació, y l temps que passarém redactant, sospesant y corretjint la ditxosa exposició, y ls anys llarchs que deurá dormir á Madrid, y las comisiones que hi haurán d anar per veure si poden deixondarla, y las pessetas provincials que costará tot aixó per lograr á la fi que l ministre lo tome en consideración! Solzament desde l dia en que l Foment concebí l idea fins que l ha apadrinada la Diputació ¡no n hem espatlladas pocas de sabatas!

L idea, parlant ab perdó dels senyors diputats provincials, no ha causat gran entusiasme, y altres senyors, més atrevits, d aquells que, ab los últims aconteixements, s han resentit de la butxaca, diu que han tingut una reunió y han parlat d una diputació general y única de Catalunya y altres heretjias per aquest estil. Corren, donchs, perill los senyors diputats de que quan l idea vagi á Madrid ja sia més que rebregada, que sia inservible. Pero ¿es per ventura tan difícil lograr unanimitat de pensar en tots los que representan interessos vius y formular, si es que no volen admetre los ja formulats, en menos de quatre horas un programa salvador, preconisar-lo en quatre dias y procurar en quaranta més ferlo efectiu, y ne en só de bullanga, que d aixó sempre n som enemichs, sino ab la forsa moral, y áduch material, que dona l sentiment unánim d un poble decidit á no acabar-se de perdre, á buscar la propia regeneració en l única forma possible?

No, no es á la Diputació á qui ns dirigim al dir aixó, sino al poble que sufreix y paga. D una Diputació no podem esperarne y no ns fem ilusiones. Prou contents y agrahits estém de que no ns hagi fet contribuir, com intentava, á comprar canons per respondre desde l cementiri vell á las salutacions del almirall Watson. Del poble, sia avuy sia demá, encare n esperém alguna cosa, y per aixó es á ell á qui ns dirigim.

Y ho fem per dirli que sí, que las quatre Diputacions catalanas ben unidas podrian intentar alguna cosa en be de Catalunya, pero que, perque sia aixís, los diputats que are s han d elegir han de ser gent nova, sense compromisos polítichs, gent enérgica no elegida á gust del ministre sino en condiciones de respóndreli ab lo vigor y la elocuencia del qui defensa interessos sagrats, aixó es la vida y la tranquilitat del poble; homes sencers davant dels quals ni gosin piular los ninots de la política; homes abnegats que en aquets moments suprems, en que s decideix la mort definitiva ó la salvació de la terra, no reparin en sacrificis; homes d elevat criteri y despreocupats, lliures de tot perjudici d escola y de tota teoria basada en la rutina; homes, en fi, que mirin arrera y avant y que, apoyats en la tradició, pero en la tradició serena y sens mácula de cap lley, pugan avansar y caminar resolta fins alláhont ovirin lo verdader remey, la verdadera esperansa de salvació.

S acostan unas elecciones: are es l hora de demostrar elocuentment tot lo fástich, tot lo desprecie que sentim per aqueixos partits polítichs que, l un darrera l altre, nos han portat á la postració actual y ns han fet objecte de la rialla ó de la compassió del mon. ¡Afora encasillat, afora caciquisme! Que digui lo que vulgui lo ministre, que cantin los comités. No escoltarse á ningú y elegir al home de valna, al que té facultats per cooperar á un bon moviment de restauració.

Perque are estém en lo cas de revifarnos ó de perdre per sempre més las esperansas. Si l indignació que sentim actualment no trascendeix de las llars ab forsa avessalladora, de maners que esdernegui y anuli als polítichs, estém perduts, no ns aixecarem may més d aquest estat degradant. Arribaríem á esser aixís no solzament l últim poble d Europa, que, en rigor ara com ara ja es un fet, sino l més envilit, lo més digne de desprecie. Si are ne s fa un acte de virilitat, ja po-

dém dir, que oli nos hi he caygut y que mereixém lo cástich que sufrim y mejor encare.

¡Qué trist y petit es lo plan de la Diputació en aquets moments tan crítichs! ¿No hi ha mes empenes en lo palau de Sant Jordi? ¡Una altra exposició! Ja fan be de dir que aquest sigle agonitzant es lo sigle de las exposicions. Ab lo número innumerable de las que s han fet á Barcelona n hi prot y de sobres per demostrarho.

M. R.

RETALL

Quan los homes que ocupan los primers grahons de la eminencia política fan crítica y diuben vague-tats, es que careixen de pensament ó de valor per dirlo clar y net. Y quan aqueix valor manca mil voltas faltará la energia de las obras.

Veuen l abím y sembla que ls atregui al fons una fascinació misteriosa. S estranyan de trobar-se ab una Espanya casi morta, un país qual pols se busca envá. ¿D aixó s estranyan? Lo estrany sería que després de tants y tants anys com s enverina la sanch del poble ab caciquisme asquerós, ab exemples de dalt repugnants, ab monopolis de tota la vida pública envilida y secuestrada per colles de vividors grossos y xichs no existís lo aplanament, la indiferencia, l escepticisme, sintomas de mort.

No ho manavan t t desde Madrid? No dictavan lleys, reglaments, ordres, empleats, ensenyansa, beneficencia, justicia, hisenda? Tot, absolutament tot, homes y cosas no estaven á son arbitri? No la han produhida ells aquesta vida política y administrativa artificial de la que l poble s ha anat apartant primer, mirant ab odi després y per últim suportantla ab indiferencia com si fos cosa d altri? Si ells han produhit aqueix divorci, per qué s queixan are de sa obra?

Y aquest divorci es á prova de todas las seleccions. Trinin y retrinin tant com vulguin, que la causa del mal está en la arrel. Espanya, com Estat centralisat, absorbent y uniformat, será sempre victima de la burocracia, del caciquisme y del parlamentarisme. Retórnninse las funciones públicas als organismes naturals, y, no de prompte, pero de mica en mica, la cosa anirà millorant.

Qui pot tenir més interés en la ensenyansa, en las obras públicas, en la justicia, en las lleys, en la administració de Catalunya que ls catalans, de Galicia y de València que ls valencians! Si aqueixos pobles regissin sa vida interior o s estades un régimen que constituís aquesta vida, á tot arreu ahont hi ha conciencia de sa existencia no existiría aqueix divorci entre ls que gobernan y ls governats, entre quins administran y ls administrats.

Qualsevol orientació que no sigui l reforçament de las atribuciones políticas de las regions históricas y naturals d Espanya, es caminar cegament á un suicidi. Las nostras advertencias son sempre lleal y honradas. Tenim la virtud de advertir á nostres adversaris sos errors y cridarlos á bon camí. En lo de Cuba y Filipinas, en la guerra dels Estats Units advertirem á temps los perills y senyalarém lo camí que devia seguirse. No varem ser escoltats á temps y ja s veuen las consecuencias.

Ab la mateixa bona fé los hi dihém als polítichs de Madrid que, encare que siguessin àngels y sabis d una pessa, la càrrega de re-constituir Espanya, desde la «Gaceta» y desde las poltronas ministeriales, es impossible, es superior á sas forsas. Tot lo que fassin serán pedassos mal posats, será artificios y aparent. La liquidació y la vida nova està en lo cambi substancial, en l esperit del régimen.

Lo parte de Cervera

Lo parte del combat de Santiago de Cuba donat per lo general Cervera, conté detalls que han deixat en l ànim del Govern fonda impressió de tristesa, y han sigut molt comentadas.

La síntesis de las noticias que conté aquest parte es la següent:

Lo parte firmat per lo general Cervera á bordo del trassatlántich «Saint-Louis» justifica plenament que la escuadra fos destruhida per los norteamericans.

Diu que ans de la sortida dels barcos espanyots de la bahía de Santiago tenian inútils las máquinas per lo foch enemich y destruhidas las bombas contra incendis, sent aquest bastant y encara sobrat pera que quedessin anuladas las ventajias de velocitat que nostres barcos tenian sobre los norteamericans, donchs sent mejor nostra velocitat, no pogueren desarrollar la marxa que tenian enunciada y fca possible que l ene-

mich produhís en ells graves «áverias» en los primers moments.

L infortunat Villaamil no morí al costat del almirall Cervera. Lo comandant del destroy «Furo» diu que després del combat y de encallar, vegé sobre cuberta, entre altres varis, lo cadavre del referit marino.

Altres detalls interessants conté l parte del almirall Cervera, en los quals se destruhix quant se ha dit sobre l desastre de l esouadra de son mando.

No es cert que fos arriada la bandera del creuber «Infanta María Teresa».

L almirall Cervera afirma que fou destruhida per l incendi.

Del comandant del creuber «Almirante Oquendo», mort gloriosament en lo combat, casi no hi ha detalls, puig sucumbiren en lo combat lo segon y tercer comandants, tres tinents de navío y dos oficials d infantería de marina, no quedant més que l comptador de navío Sr. Mellado que pugui comptar lo succehit.

En lo parte s parla molt poch del capitá de navío Sr. Lazaga; no diu sino que s doná la mort per no abandonar son barco.

L almirall Cervera, després de terminat lo combat, se tirá á l aygua, y fou salvat per son fill y dos cabos de mar.

Lluny de confirmarse en lo parte que ls naufrechs de la escuadra nadent guanyavan la platja, fossin hostilitats per los rebeldes cubans, s afirma que estigué parlant l almirall Cervera ab varis d ells, que li feren grans oferiments si anava á engrossar sas filas, no acceptant l almirall y dihéntloshi que ells eran presoners dels nortamericans.

Afegí l Sr. Cervera que l únich que acceptaría serían los serveys d algun metje, si s trobava algun en sas filas. Lo metje no aparegué per cap puesto.

Las referencias del almirall Cervera son de fets que presencia personalment ó que li explicaren les quefes dels barcos que sobreviviren al desastre.

La lectura del telégrama produheix lo convenciment de que l combat de Santiago de Cuba fou un desastre honrés.

Lo Govern acordá que passi dit telégrama al Consell Suprém de Guerra y Marina pera lo que procedeixi.

Com aquest té jurisdiccio propia, examinará ls partes, y, si ho estima procedent, nombrará fiscal á un de sos ministros pera la la instrucció de la sumaria.

Igualment s ha procedit ab los partes del general Toral.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 22 d' Agost de 1898

FACILITADAS PER D. RAMÓN GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	759 769	85 85		6.3	Nes	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS. direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 65 Sombra 34	20	28 33	S	Cumul	0'0

Creyém que sería molt convenient y que l públich aplaudiria aquesta mide, que l M. I. Sr. Alcalde ó l Sr. Secretari fes avinent als oficials de Secretaría lo deber en que estàn de tenir sempre á la disposició del públich los documents del seu negociat y que en cas de fer festa ab permís ó sense han de deixar confiada la custioda d aquella á algun dels seus companys d oficina.

Perque no resulta gayre bonich que una persona perdi l temps y á vegadas un llarch viatge, pera enterarse d algun dato que li puga convenir y que per no trobarhi l oficial se n hagi de entornar sense lo que volia.

En la Assamblea general de delegats dels coros de Catalunya adherits á la «Associació de coros d en Clavés», celebrada l dia 14, s acordá, si ho admeten las circunstancias, que l festival del any vinent se vagi á fer á Valladolid y Santander.

En algunas fincas dels termes de Tarragona y aquesta ciutat ha comensat la brema de la varietat de rahms coneguda per «ull de llebra», que com es sapigut, adelanta en sa maduració unas tres setmanas á las demés varietats.

Lo text del darrer número de *Le Journal de Perpinya* està constituhit per lo anàlisis crítich de *«Le Poémo catalan Canigós»* de Mossen Jacinto Verdagué,

treball que valgué a son autor Mr. Jules Dalpont, una medalla de plata en lo concurs de 1897 de la Societat Agrícola, Científica y Literaria dels Pirineus Orientals.

A la tendre edat de 17 anys y després d'una crudel malaltia, ahir nit deixá d'existir en aquest món, lo jove D. Domingo Martí, fill del dependent de la perruqueria del senyor Balsells, d'igual nom.

Donem lo pésam mes sentit a la familia Martí.

Lo dimecres passat a la tarde, a Rosas, una marinera va pescar un peix que tenia vintitres pams de llargada, perteneixent a la classe que ls pescadors coneixen ab lo nom de *Sol roig*.

Obert l'animal, se li van trobar, dintre una tunyina y un duff; lo fetje era descomunal y pesava més de 200 kilos.

Lo peix quin pes total se calculava en més de 2.000 kilos va ser venut per deu pessetas a una persona que tenie l'propòsit d'exploatar sa exhibició a Figueras.

Diu un colega;

«Firmada la pau ab los Estats Units y estalviante el Tresor públich la suma d'un milió de pessetas, se continuará cobrant lo recàrrech del 10 per 100 sobre las contribucions é impostos, y l'impost de dos y mitj per 100 a la exportació?»

Los dos recàrrechs para sufragar los gastos de la guerra, deuria suprimirse en quant s'han suspés las hostilitats y no calen ja las costosas expedicions a través del Atlántich ni es necessari gastar en pólvora y balas grans quantitats cada dia.

Al veure com s'está esgrunant la Espanya, víctima dels pecats de la gent que la governa, qualsevol creuria que ls que ocupan los primers llocs de la política, los fihen al demunt lo feix de tantas reponsabilitats, están concirosos, atrafegats, mirant de regatejar al vencedor una mica de territori, ó tractant d'obrir noves fonts a la prosperitat de la riquesa pública. Ningú que tingues un xich de seny los creuria ocupats en preparar la comedia d'unas eleccions.

Y aixó no obstant passa a Espanya. Lo ministre senyor Capdepon ja fa dias que no dorm totas las horas que voldria, pensant y arreglant casillas de diputats provincials, barrantne un pera encobirhi l'protegit d'un influent, fent càlculs y arreglant lo tinglado.

Y vindrá l' dia de Setembre senyalat pera representar la farsa y sortiran de las urnas los elegits del sufragi; y ls mateixos dias arribarán potser als pobles aquells desgraciats que las dibauxas de la política ls tragué del camp para darlos als boscos y als ayguamolls de Cuba. Quí sab si aquestos se'n enterarán de que s'han fet eleccions? Més, cas de se'n enterin, ab quin fàstich no escoltarán al secretari del poble si ls hi parla de sagastins y conservadors, de rojos y de negres! A ben segur que fugint de totas aquestas miserias correrán a abraçar sa mare si ha pogut viure pera esperals.

Lo veredict del Jurat del Certámen literari de Sans, es com segueix:

Flor Natural.—18. «La Fosca.»—¿Qué trista y arrullada va la dissort!

Accésit primer.—45. «De nit en la badia.»—¡Mar endins!

Accésit segon.—101. «Esglay.»

Premi de la Societat organitzadora.—8. «Los dos avis.»

Accésit primer.—11. «La pau.»—¡Vida!

Accésit segon.—73. «Romanç històrich.»—Mala estrugancia ha portat, etc.

Premi de la Familiar Obrera.—46. «La Tradició catalana.»—Sempre.

Premi dels Srs. Nebots de J. Batlló.—52. «Pa moreno.»

Premi d'En Salvador Piera.—7. «L' hermita del Roser.» Vida y dolura.

Premi d'En Jaume Boix.—53. «Montanyeses.»—Flayre de bosch.

Premi d'En Joseph Campeny.—43. «Cobles noves forrades de vell.»—A una mestressa.

Premi d'En Salvador Llongarriu.—33. «Temps ditzós.»—Del carrer de casa.

Premi d'En Antoni Pujol.—10. «Febre del cor.»—Venjansa.

Premi d'En Ramón Florensa.—14. «Plany d'una mare.»—Carn de canó.

Premi de la Societat Catalana del gas.—23. «Lo senyor Jaume.»

Premi d'En Valentí Monrás.—83. «La bullida.»—¿Qué s' veritat aquesta mentida?

Accésit.—61. «Un calcat de cinch peetes.»—Lo barato es car.

Premi d'En Joseph Roig y Bergadá.—40. «Ballpla.»—Poesia popular (costums que s'perden).

—Premi d'En Joseph M.ª Cornet y Mas.—6. «La guerra.»—Dans la poudre et le sanch tout s'abime a le fois.

La festa s'celebrará l'dimecres 24 del corrent en la gran sala de la «Lliga de Contribuyents», a las 4 de la tarde.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums puja a 897.98 pessetas.

ESCORIAS THOMAS—Végis l'anunci de la quarta plana, Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vilá Bou, 12

SECCIO OFICIAL

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

A fi de que la neteja de las canyerias que se surtie ab aigua de la mina de Monterols sia més eficaç y dels resultats que s' desitgin d'acort aquesta Alcaldia ab lo informat per la Junta Municipal de Sanitat ha acordat que la mencionada neteja se practiqui en altra forma para son millor resultat y para que sia beneficiosa para l' vehinat que es lo fi para l' que s' ha verificat per lo qual s' anuncia al públich que las fonts relacionadas en l' últim Bando d' aquesta Alcaldia deixarán de rejar durant tres ó quatre dias temps que s' considera necessari para practicar degudament la neteja de las mateixas.

Lo que s' anuncia para general coneixement.
Reus 22 d' Agost de 1898.—L' Alcalde, Joseph María Borrás.

Registre civil

dels dias 20 y 21 d' Agost de 1898

Naraments

Mercé Mestres Llevat, de Rafel y Mercé.—Antonia Constantí Batlle, de Joseph y Mercela.

Matrimonis

Modest Raduá Llusá ab Joaquina Juncosa Gil.

Defuncions

Floreta Salvat Cailá, 60 anys, Plassa de Basas 10.—Dolors Puig Ferré, 10 mesos, Girada 22.—Bernat Martra Fortuny, 58 anys, baix S. Joseph, 38.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' any.—Sant Felip.

Sant de demá.—Sant Bartomeu.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: **JOAQUIM SOCIATS**

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	57'32	Filipinas	
Exterior	65'30	Aduanas	86'62
Amortizable		Cubas 1886	70'50
Fransas	23'80	Cubas 1890	55'
Norts	24'80	Obs. 6 0/0 Fransa	47'50
Exterior París	40'35	Obs. 2 0/0 »	37'50

GIROS

París 64'50 Londres 41'50
Se reben ordres de Bolsa para Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda el comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Nota.—Se reben adheissions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona a Barcelona y Fransa, sense cap comissió, y se satisfán los cupons de Janer y Abril de dita Companyia.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realitzadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	57'35	Cubas del 86	70'50
Exterior	65'10	Cubas del 90	55'
Colonial		Aduanas	86'75
Norts	24'85	Oblig. 5 p 0/0 Almansa	75'50
Fransas	23'30	Id. 3 p 0/0 Fransa	37'50
Filipinas			

PARÍS

Exterior 40'25 Norts

GIROS

París 64'50 Londres 41'50
Se reben ordres para operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa.

Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Frius Demestre.

Londres	à 90 dias fetxa		
»	à 8 » vista.		
París	à 8 » vista.		
Marsella	à 8 » »		

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

	0/0	0/0	0/0
Gas Reusense		750	
Industrial Harinera		500	
Banch de Reus		475	
Manufacturera de Algodón		400	
C.ª Reusense de Tranvias			
privilegiadas al 5 per cent.	150		

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 20

De Bergen y Valencia en 22 ds. v. noruech «Glanwer», de 574 ts., ab bacallá, consignat als senyors Boada germans.

De Valencia en 2 ds. l. «San Pablo» de 10 ts., ab fruyta, consignat a don Joseph Maria Ricomá.

De Civitavechia y Valencia en 30 ds. corb, «Lluza», de 601 ts., ab dogas, consignat a don Joan Mallel.

Despatzadas

Pera Cette v. «Correo de Cartagena» ab ví.

Pera Torredembarra l. «Isabel», ab lastre.

Pera Palomós l. «San Pablo» ab tránzit.

Pera Torredembarra l. «Enrique», ab lastre.

Pera Aysmonte l. «San Luis», ab efectes.

Pera Chiristania y es. v. noruech «Sultjelma», ab efectes.

Pera Barcelona v. noruech «Glanwer», ab tránzit.

ANUNCIS PARTICULARS

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s'anomena quebradura, quebrancia, relaxació, (Trencat), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Com se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), mes ó menos tou ó mes ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al lit.

¿Quinas son sas consecuencias?

La persona que sofreix aquesta dolencia orgánica, que apareix moltes vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be a consecuencia d' un esforç voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat continuament a una mort horrible; pera aixó basta una mala digestió, ó una petita inflamació en la vora de l'anella ú obertura que deix passar l'intestí para efectuarse la estrangulació del mateix.

Consecuencia de lo dit es lo creure que qualsevol armatost mentres tingui l' nom de braguera ja es suficient para aliviar sa dolencia, quan no es aixís, sino que es precis que l' braguera sia aplicat en cada cas, per personas conixedoras de son mecanisme, y no per mans inexpertas, que colocan braguers al aitzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cautchou, ab ressort pera la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplàtics pera evitar lo carregament d'espalllas.

Faixas hipogástricas pera corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirujia especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de practica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 22.

Un despaig de Washington diu que es molt possible que al saberse a Manila la noticia de la pau ja estés onejant la bandera americana en veris punts de las Vissayas y de Mindanao.

—Segons lo «Nuevo País», s'ha fet un tractat d'alianza entre Fransa, Russia y Espanya.

—Participan desde Tánger que l' sultá enviará una numerosa embaxada a Londres que sortirá l' primer de Setembre.

—A Cartagena s'ha suicidat un jove després de matar a sa aymant. Prengueren aquesta resolució per falta de recursos.

—Enlate ha dirigit una carta a la Diputació de Viscaya dihent que al considerarse perdut fen cremar la bandera del barco, regalo d'aquella Corporació, pera que no caygués en poder enemich.

—La escuadra de Watson no s' detindrà a las costas d' Espanya, a no ser que sobrevingan novas dificultades. L' «Standard» diu que l' viatge de la escuadra es una amenssa a Espanya pera que s' completi l' programa de la pau, que comensá ab la firma del protocolo.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS
 De Reus á Barcelona
 5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12'11 t. mercancías, segunda y tercera.
 1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
 9'46 m. (per Vilanova).
 1'58 t. per id.
 7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'47 m.—2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'30 n.

De Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Taragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
 De Barcelona (per Tarragona) 9'30 m.
 De id. id. id. 10'30 t.
 De id. id. id. 1'30 t.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
 De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
 De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Deseembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administraci6 lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que condueixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
 Pera id. id. id. á las 2'00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
 Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrasa y sasiñes á las 8'00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura á las 4'00 t.
 Los pobles servits per peatens á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucia y Extremadura, que se deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril econ6mic de Reus á Salou

Servey de trens de viatgers que regirá desde l' 1 de Juliol de 1898.

SORTIDAS DE REUS		SORTIDAS DE SALOU	
Matí		Matí	
Tren núm. 2	á las 4'10	Tren núm. 1	á las 4'50
» 12	» 5'45	» 11	» 6'30
» 14	» 7'20	» 13	» 7'21
» 16	» 8'09	» 15	» 8'10
» 4	» 9'06	» 19	» 9'01
» 20	» 10'48	» 23	» 10'49
Tarde		Tarde	
Tren núm. 22	á las 12'35	Tren núm. 25	á las 2'30
» 26	» 2'32	» 27	» 3'19
» 28	» 3'18	» 29	» 4'08
» 30	» 4'02	» 31	» 4'47
» 32	» 4'46	» 33	» 5'31
» 34	» 5'30	» 35	» 6'10
» 36	» 6'18	» 37	» 7'00
Nit		Nit	
Tren núm. 38	á las 7'48	Tren núm. 39	á las 7'49
		» 41	» 8'41

Tranvía á vapor desde la estacion del ferrocarril fins devant del carrer Closa de Mestres.

SERVEY DE TRENS COMBINATS QUE REGIRÁ DESDE L' 1 DE JULIOL DE 1898

Sortidas de la Estaci6

Matí: 5'25 6'59 7'50 8'40 10'32 11'20
 Tarde: 3'06 3'45 4'29 5'13 5'59 6'45 7'28

Sortidas del carrer Closa de Mestres

Matí: 5'40 7'12 8'00 8'45 10'40 11'28
 Tarde: 12'30 2'15 3'12 3'56 4'41 5'25 6'12 6'55 7'44

Observacions: Los dias festius á més dels trens indicats en lo present cuadro sortirà un de la estaci6 á las 2'10 y del carrer Closa de Mestres á la 1'39. Las horas se regiran per lo meridi6 de Madrid. Reus l' 1 de Juliol de 1898.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SOLOBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA, KAINITA, ETC.

Lo més econ6mic, lo més efícas, lo més durader

balx garantía del Sindicat de Ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA